

**ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

**КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ
ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

**СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ЛАТИНСЬКА МОВА
підготовки бакалавра**

Луцьк - 2025

Силабус вибіркового освітнього компонента «*Латинська мова*» підготовки бакалавра.

Розробник:

Дубчук Мирослава Ярославівна, асистент кафедри іноземних мов природничо-математичних спеціальностей.

Погоджено

гарант освітньо-професійної програми

Мова та література (польська). Переклад

доц. Наталія Цьолик

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри іноземних мов природничо-математичних спеціальностей

протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

Хникіна О.О.

© Дубчук М.Я 2025 р.

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика ОК
<i>Денна форма здобуття освіти</i>	Галузь знань <i>В Культура, мистецтво та гуманітарні науки</i> спеціальність <i>B11- Філологія (за спеціалізаціями)</i> Спеціалізація <i>B11.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська</i> ОПП <i>Мова та література (польська). Переклад</i> <i>Бакалавр</i>	Вибірковий
Кількість годин: 150 Кредитів: 5		Рік навчання: 2
		Семестр: 4
ІНДЗ: немає		Лекції 10 год Практичні 20 год.
		Самостійна робота 110 год.
	Консультації 10 год.	
Мова навчання	Українська, латинська.	

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Дубчук Мирослава Ярославівна, асистент кафедри іноземних мов природничо-математичних спеціальностей, dubchuk.myroslava@vnu.edu.ua

Комунікація зі здобувачами: електронною поштою, на заняттях згідно розкладу, за графіком консультацій.

Розклад занять розміщено на сайті навчального відділу ВНУ: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Розклад консультацій. Консультації проводяться згідно розкладу, що розміщений на сайті кафедри природничо-математичних спеціальностей:

<https://eenu.edu.ua/uk/chairs/inozemnih-mov-prirodniccho-matematichnih-specialnostey>

III. ОПИС ОК

1.Анотація ОК

Освітній компонент «Латинська мова» належить до вибіркового ОК професійної підготовки фахівців спеціальності А4 Середня освіта, яка призначена для здобувачів вищої освіти денної форми навчання. Його завданням є досягнення кінцевих цілей, які встановлені на основі ОПП підготовки за фахом.

Силабус вибіркового освітнього компонента складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти рівня бакалавра.

2. Мета і завдання ОК.

Мета ОК – полягає у засвоєнні нормативної граматики латинської мови і базової термінології, яка необхідна для роботи за спеціальністю.

Кінцевою метою є можливість використання набутих знань для наукових досліджень та розуміння термінологічної бази.

Завданням вивчення ОК – є оволодіння навичками орфографії, фонетики, морфології, нормативної граматики, елементів синтаксису латинської мови, засвоєння лексичного субстрату давньогрецької мови у певних термінологічних межах.

3. Soft skills. Вибірковий освітній компонент розвиває аналітичне мислення, вміння працювати з мовними структурами та логічно вибудовувати синтаксичні зв'язки. Здобувачі тренують уважність, послідовність і дисциплінованість, оскільки латинська мова вимагає високої точності та системності. Робота з лексикою, етимологією та перекладом формує навички критичного аналізу текстів і розширює мовну компетентність загалом. Виконання вправ та обговорення варіантів перекладу сприяють розвитку комунікативності та вмінню аргументувати власні рішення.

4. СТРУКТУРА ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Назва тем	Кількість годин					Форма контрол. /Бали
	Усього	У тому числі				
		Прак т.	Лекц.	Сам. р.	Кон ст.	
Тема 1. Коротка історія латинської мови. Латинський алфавіт. Правила вимови голосних, дифтонгів, приголосних, диграфів, буквосполучень.	14	2	1	10	1	УВ-4 ГВ-4
Тема 2. Правила постановки наголосу. Довгота та короткість складу.	14	2	1	10	1	УВ-6 ГВ-4
Тема 3. Дієслово. Граматичні категорії. Наказовий спосіб. Часи латинського дієслова.	24	2	1	20	1	УВ-6 ПТ-6
Тема 4. Іменник. Граматичні категорії. Перша відміна іменників. Загальна характеристика, особливості відмінювання.	14	2	1	10	1	ПТ-2 УВ-2 Т-10
Тема 5 Друга відміна іменників. Прийменники. Сполучники.	14	2	1	10	1	УВ-2 ГВ-2
Тема 6 Прикметник. Граматичні категорії. Дві групи прикметників.	14	2	1	10	1	Т-4
Тема 7 Числівник.. Дієприкметники минулого часу пасивного стану. Займенники.	14	2	1	10	1	ПТ-2

Тема 8 Узгодження прикметників першої групи з іменниками. Третя відміна іменників . Прикметники III відміни.	14	2	1	10	1	УВ-2 ГВ-2
Тема 9 Ступені порівняння прикметників. IViV відміни іменників	14	2	1	10	1	УВ-2 ГВ-2
Тема 10 Синтаксичні конструкції у латинській мові.	14	2	1	10	1	ГВ-4 УВ-4
Контрольна робота						Т-10, ГВ-10, ПТ-5, УВ-5(30)
Усього	150	20	10	110	10	100

*Форма контролю: Т-тести, ГВ-граматичні вправи, ПТ-переклад тексту, УВ – усна відповідь

5. Тематичний план самостійної роботи

№ з/п	Тема	Год
1.	Коротка історія латинської мови. Фонетика. Латинський алфавіт. Правила вимови голосних, дифтонгів, приголосних, диграфів, буквосполучень. Словникова форма іменників.	10
2.	Фонетика. Наголос. Правила постановки наголосу. Довгота та короткість складу.	8
3.	Морфологія. Дієслово. Грамматичні категорії. Словникова форма. Основа теперішнього часу. Чотири дієвідміни. Наказовий спосіб дієслів.	12
4.	Морфологія. Іменник. Грамматичні категорії. Словникова форма. П'ять відмін. Визначення відміни, основи та роду іменників. Перша відміна іменників. Загальна характеристика, особливості відмінювання. Грецькі іменники I відміни.	10
5.	Морфологія. Друга відміна іменників. Загальна характеристика; визначення роду; винятки щодо роду; відмінювання. Особливості відмінювання іменників середнього роду. Грецькі іменники на -on.	8
6.	Морфологія. Прикметник. Грамматичні категорії. Дві групи прикметників. Словникова форма прикметників. Відмінювання прикметників першої групи. Узгодження прикметників з іменниками. Функції прикметників у складі термінів.	8
7.	Морфологія. Прийменники. Сполучники. Вживання у термінології. Дієприкметники минулого часу пасивного стану.	10
8.	Синтаксичні конструкції.	10
9.	Категорії числівника. Словоутворення за допомогою числівникових префіксів.	4
10.	Умовний спосіб теперішнього часу активного та пасивного станів. Вживання умовного способу. Дієслово <i>fiō, fieri</i> ; відмінювання та вживання. Частотні відрізки.	10
11.	Минулий час недоконаного виду активного і пасивного стану.	4
12.	Минулий час доконаного виду активного стану..	4

13.	Дієприкметник минулого часу пасивного стану. Минулий час доконаного виду пасивного стану.	6
14	Третя відміна іменників. Три типи відмінювання. Чоловічий рід 3-ї відміни. Винятки з правил про рід іменників третьої відміни.	6

6. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю знань; надання для оцінювання лише результатів власної роботи; посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчально-пізнавальної діяльності і використанні джерела інформації. Мобільні пристрої дозволяється використовувати під час онлайн тестування лише у випадку його дистанційного проведення та лише для виконання тесту. Жодна з форм порушення академічної доброчесності не толерується.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Усі види навчальних робіт здаються у межах вивчення теми. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. У разі відсутності з поважної причини на практичному занятті здобувач освіти представляє виконані завдання у письмовому вигляді, а також знання студента оцінюються за результатами усного опитування з теми, що, зокрема, визначає рівень володіння тематичними термінами та ключовими поняттями.

Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

7. Підсумковий контроль

Вивчення вибіркового освітнього компонента «Латинська мова» здійснюється впродовж одного семестру на другому році навчання (4 семестр). За результатами поточної навчальної діяльності виставляється залік. Семестровий залік виставляється за результатами поточного контролю теоретичних знань, практичних вмінь і навичок. Якщо протягом семестру здобувач набрав 60 і більше балів, він може отримати залік, не складаючи його.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки (менше 60 балів) або за бажанням підвищити свій результат здобувач складає залік, який включає весь навчальний матеріал освітнього компонента; при цьому він може набрати від 0 до 100 балів, де 60 балів і вище – задовільна /позитивна оцінка.

VI Розподіл балів і критерії оцінювання

1. Методи та засоби діагностики успішності

Відвідування практичних (наявність якісного конспекту з виконаними домашніми завданнями). Підготовка до занять, усне опитування та опитування у вигляді письмового тестування, письмова контрольна робота.

2. Оцінювання всіх видів робіт здобувачів освіти.

Максимальна оцінка за семестр складає 100 балів, що включає оцінювання за поточний контроль.

У поточному контролі оцінюється написання тестових завдань, індивідуальне опитування, написання граматичних вправ, переклад текстів, написання контрольних робіт.

Оцінювання контрольної роботи

Тести 20	Граматичні вправи 10	Переклад речень 10	Відповідь на усне питання 5 питань	Загальний бал
0.5 балів за 1 тест 10	1 бал за 1 вправу 10	0.5 балів за 1 речення 5	1 бал за одну правильну відповідь	30

Перелік питань до заліку

Фонетика.

1. Латинський алфавіт.
2. Правила вимови голосних, приголосних, диграфів, дифтонгів, буквосполучень.
3. Наголос. Правила постановки наголосу. Довгота та короткість другого складу від кінця слова.

Морфологія. Іменник.

1. Граматичні категорії.
2. Словникова форма латинських іменників.
3. Визначення відмін, основи, роду іменників.
4. Відмінкові закінчення іменників I-V відмін.
4. Відмінювання іменників I-V відмін.
5. Функції іменників у складі термінів (неузгоджене означення, способи перекладу).

Морфологія. Прикметник.

1. Граматичні категорії.
2. Дві групи прикметників.
3. Відмінювання прикметників.
4. Узгодження прикметників з іменниками.
5. Ступені порівняння прикметників. Неправильні ступені порівняння. Вживання відмінків при ступенях порівняння.

Морфологія. Дієслово.

1. Граматичні категорії.
2. Словникова форма.
3. Чотири дієвідміни.
4. Відмінювання дієслів. Теперішій час дійсного способу активного і пасивного станів.
5. Наказовий спосіб дієслів.

Морфологія.

Кількісні та порядкові числівники.

Морфологія.

Дієприкметник.

1. Дієприкметники теперішнього часу активного стану: утворення, відмінювання, узгодження з іменниками.
2. Дієприкметники минулого часу пасивного стану: утворення, відмінювання, узгодження з іменників.

Способи словоутворення

1. Префіксальне словотворення.
2. Префікси латинського і грецького походження.
3. Суфікси іменників. Суфікси прикметників.
4. Структурний аналіз та конструювання термінів.
5. Читання та переклад текстів.

8. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Антонюк Г. Латинська мова: Навчальний посібник. Львів. 2007.
2. Вацеба О.А. Lectura Latina. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І.Франка, 2008.
3. Гуменюк Ж.Г. Латинська мова : навчальний посібник для студентів гуманітарних факультетів. Київ: Кондор, 2011.
4. Звонська Л.Л. Латинська мова. К.: Знання, 2006.
5. Литвинов В.Д. Латинсько-український словник. Київ : Українські пропілеї, 1998.
6. Литвинов В.Д. 500 крилатих латинських висловів. Тексти. Латино-український словник + англійські, німецькі, французькі, іспанські відповідники. Київ: Індоевропа, 1993.
7. Литвинов В.Д. Скорина Л.П. Латинська мова. Київ: Вища школа, 1990. 247 с.
8. Лучканин С.М. Латинські сентенції з історико-літературним коментарем і відповідниками з давньогрецької та новоєвропейських мов : [Навчальні матеріали до вивчення латинських афоризмів для студентів філологічного та історичного факультетів]. Київ : Знання, 1999.
9. Лучканин С.М. Нариси з історії класичної філології : [Навчальний посібник для магістрантів і студентів спеціальності „класична філологія”]. Київ: Наук. світ, 2004.
10. Макар І.С., Любімова О.В. Латинська мова для студентів факультету іноземних мов = LatinlanguageforstudentsofForeignlanguagesdepartment. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2019.
11. Оленич Р.М., Оленич І.Р., Чернюх Б.В. Lingua Latina. Львів: Вид. «Світ», 2006.
12. Чернюх Б. В. Історична граматики латинської мови. Львів, 2008
13. Яковенко Н.М. Миронова В.М. Латинська мова. Київ: Знання, 2005. 541с.